BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 309 Sâmbătă 12 Noembrie 1938
14 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

NOUI UNIFICĂRI

S'a anunțat apropiata punere în vigoare a unei părți din codul civil, a codului comercial și a procedurii civile, lucrări terminate de Consiliul legislativ.

Introducerea în etape a noului cod civil se datorește însemnătății lui deosebite în angrenajul legilor fundamentale și dificultăților întâmpinate în armonizarea vechilor concepțiuni în materie cu cele noui, a legiuirilor din provinciile unite cu aceea din vechiul regat.

Sistemul a fost practicat și în alte țări și este cu atât mai îndreptățit pentru codul civil, cu cât el cuprinde și materii diferite, de sine stătătoare, cum sunt succesiunile și convențiunile.

In ce privește procedura civilă și codul comercial, se simte de mult nevoia unei unificări.

Chipul de judecare al proceselor civile și comerciale la toate tribunalele și Curțile de apel trebue să se înfățișeze cât mai curând în condițiunile impuse nu numai de noile concepțiuni, dar și de împrejurările sociale și economice în curs.

Rezultatele urmărite prin întreaga operă de modernizare și unificare a codurilor române sunt condiționate însă de trei elemente.

O cât mai mare identificare a dreptății cu dreptul, a echității cu legea.

Excepțiunile dela acest imperativ cardinal nu sunt numai paradoxale în teorie, dar știrbesc în practică încrederea în una din puterile constituționale, care este justiția.

Trebue să dispară presupunerea antisocială că cineva poate să aibă dreptate dar legea nu i-o dă și judecata nu i-o poate recunoaște.

O cât mai întinsă conformare a viitoarelor legiuiri cu soluțiunile jurisprudenței și doctrinei române cu privire la textele păstrate din legiuirile în vigoare, spre a se înlătura controversele, inadvertențele și omisiunile cărora s'a datorit și se datorește acea inflațiune de procese de toate categoriile ce formează un trist record. Și, implicit, claritatea și preciziunea textelor noui, pentru aceiași rațiune.

O cât mai strictă împiedecare a tergiversării judecăților prin uși deschise șicanelor, amânărilor inutile, racila funestă a legiuirei actuale.

Faptul că așa zisa procedură accelerată, experimentată câțiva ani, n'a fost totuș în aplicare decât un palleativ, dovadă îmbulzeala crescândă de litigii și amânările, în general, la termene absolut necompatibile cu mersul regulat al justiției, reclamă o mai cugetată și mai prevăzătoare armonizare a unei judecăți serioase cu o judecată neîntârziată, condițiuni esențiale pentru o justiție cu adevărat bună.

Partidul unic

de AL. GREGORIAN

Ca o reacțiune față de doctrinele secolelor 18 și 19 care au abuzat de principiile liberaliste și individualiste îmbrâncind statele în anarhie și pulverizând până la nimicire forțele națiunilor, veacul nostru a scos la iveală un nou organism de guvernare: partidul unic.

Partidul unic s'a definit dela început ca un instrument revoluționar și ca o expresie a principiului autoritar al dictaturilor pentru a realiza polarizarea forțelor naționale în jurul ideologiilor noi. Mișcările revoluționare moderne de dreapta, dela fascismul italian la național-socialismul german, cărora le-am putea adăoga foarte bine kemalismul turcesc, toate aceste mișcări care au venit cu o nouă viziune a lumii, dărâmând sistemele vechi ale democrației și înlocuindu-le cu ordinea dictatorială amplă, colosală, se întemeiază pe unanimitatea voințelor organizate în partidul unic. Ca să răzbată printre ideile tradiționale ale epocii, ele au trebuit să organizeze mai întâiu o elită luptătoare. Apoi, ca să cucerească puterea, au sporit cadrele, captând majorități și unanimități, disciplinându-le, organizându-le ierarhic după modelul armatelor, înarmându-le contra statului vechi, creind cu alte cuvinte un stat nou aparte, ilegal și protestatar, cu o altă morală și o întocmire a lui proprie, în opoziție flagrantă cu cel legal.

Massele organizate astfel s'au dovedit a fi invincibile, iar mișcările respective, fie că au întrebuințat metoda loviturei de forță ca în Italia cămășilor negre, fie că au recurs la calea plebiscitară ca în Germania lui Adolf Hitler, și-au atins ținta cu ușurință, cucerind guvernele și impunând regimurile aduse pe creasta valurilor lor.

Să observăm însă că din momentul în care și-au impus programul și personalul lor politic, aceste mișcări revoluționare au căpătat investiri noui. Ele s'au transformat în tutoare ale statului, în factori conducători, care sunt omniprezenți, controlează și își impun voința în

(Continuare în pag. 2-a)

Recunoașterea unei erori

Sosirea d-lui François Poncet la Roma ca ambasador al Franței, a fost salutată atât de opinia publică italiană cât și de cea franceză, ca începutul unei ere noui de colaborare franco-italiană menită să contribue la destinderea europeană și la îndrumarea politicei de pace internaționale pe drumul realităților și al acțiunilor pozitive.

Se vor împlini în curând patru ani dela acordul franco-italian semnat la Roma, la 7 Ianuarie 1935 de d-nii Mussolini și Laval, pe atunci președinte de consiliu și ministru de externe al Franței.

Când s'a semnat acel acord, opinia publică europeană, conștientă de fecunditatea pe care colaborarea celor două țări latine o putea avea în serviciul cauzei păcii, și-a manifestat întreaga ei bucurie și speranța într'o perioadă îndelungată de pace.

Italia făcea pe acea vreme parte din Societatea Națiunilor. Politica ei internațională se întemeia pe respectul principiilor pactului, pe respectul tratatelor existente.

„Incepe un an crucial — declara d. Mussolini, câteva zile după semnarea acordului — sub semnele fericite ale acordurilor franco-italiene. Să lucrăm acum cu înțelepciune și perseverență pentru ca aceste semne să dea tot ce lumea așteaptă dela ele".

Și tot d. Mussolini adăuga:

„Nu trebue să credem că totul a fost făcut și că numai e nimic de îndeplinit. Nu. Prietenia trebue să fie cultivată spre a o sincroniza cu dezvoltarea firească a popoarelor și cu interesele lor. Prietenia nu trebue să rămână fixată în protocoalele diplomatice, ci trebue să fie vie. Aceasta este ușor între Franța și Italia care poartă marca unei glorioase civilizații comune și care au trecut împreună prin marile încercări recente".

Din nenorocire și spre surprinderea multora, n'a fost așa. Politica internațională s'a desfășurat în contradicție cu spiritul acordului dela Roma. Când o venit momentul „dezvoltării firești" a poporului italian, la care desigur a făcut aluzie d. Mussolini atunci când a vorbit de „necesitatea sincronizării prieteniei cu dezvoltarea pacinică a popoarelor și cu interesele lor" s'a sacrificat folosul covârșitor pe care 'l putea avea acordul franco-italian, la care aderase și Anglia și multe alte state, pentru apărarea unui principiu, a cărui temeinicie desigur nu poate fi constatată nici astăzi, dar care nu putea fi apărat decât teoretic tocmai fiindcă nu se consolidase încă solidaritatea internațională. S'a sacrificat o realizare concretă pentru o iluzie. S'a distrus un început de solidaritate așezată pe temei pozitiv pentru urmărirea unei solidarități universale, care n'a întârziat să se dovedească nerealizabilă. Prietenia franco-italiană, odată cu aplicarea sancțiunilor a încetat de a fi „vie" și a rămas — cum spunea d. Mussolini — „fixată în protocoalele diplomatice".

Urmările acestei erori politice s'au văzut imediat: politica externă a Italiei s'a îndreptat către alte ținte.

Italia, după acordul dela 7 Ianuarie 1935, a aderat la acordul franco-britanic semnat o lună mai târziu la Londra; ea a luat fățiș apărarea independenței Austriei.

„Austria — scria d. Mussolini la 13 Februarie, într'un articol care a făcut senzație — are o misiune istorică. Egalitatea de rasă nu trebue să corespundă unei egalități de cultură și de spirit. Austria a avut totdeauna o literatură proprie, o muzică proprie și o artă proprie. Ea este în acelaș timp o stâncă a catolicismului

(Continuare în pag. 2-a)

ZIUA ARMISTIȚIULUI 11 NOEMBRIE

Negocierile secrete ale armistițiului din 1918

Destăinuirile generalului Weygand

de R. SEIȘANU

Cu prilejul împlinirii celor 20 de ani dela încheerea armistițiului, generalul Weygand, membru al Academiei franceze, a publicat capitolul I dintr'un studiu intitulat: „Mareșalul Foch și armistițiul", în „Revue des Deux Mondes". Destăinuirile interesante și documentate pe care le face azi fostul colaborator al lui Foch, privitoare la negocierile secrete diplomatice din Octombrie 1918 dintre Statele-Unite și Germania, de oparte și dintre Statele-Unite și Aliații săi, de altă parte, — în vederea armistițiului și a păcii, — constitue o însemnată contribuție istorică asupra ultimei faze a războiului mondial.

Unii au pus în discuție condițiile și oportunitatea armistițiului de-acum 20 de ani; iar alții, judecând mai mult după evenimentele ce s'au petrecut dela încheerea păcii încoace, fără să ia în seamă toate datele politice, militare, economice și psihologice ale problemei ce s'a pus spre rezolvare Aliaților în toamna anului 1918, au ajuns la concluzia următoare:

Germania a obținut un armistițiu, atunci când l-a crezut necesar și a beneficiat de condițiile unei păci ce i-a dat posibilitatea să se refacă și să-și întărească forțele sale armate de uscat, navale și aeriene.

Generalul Weygand, în studiul său istoric, reamintește împrejurările în care a intervenit propunerea germană de armistiții și stabilește, pe bază documentară, condițiile politice ce au influențat asupra condițiilor militare ale armistițiului.

Negocierile în vederea încheierei armistițiului au început la 4 Octombrie 1918, când Romberg, ministrul Germaniei, la Berna, a predat șefului departamentului federal elvețian o cerere de armistițiu și de pace, spre a fi comunicată președintelui republicei Statelor-Unite, Wilson. In urma acestei note s'au angajat negocierile și în ziua de 5 Noembrie 1918 mareșalul Foch a convocat pe plenipotențiarii germani spre a le comunica condițiile fixate de puterile aliate.

Atunci s'a dat termen de 70 ore plenipotențiarilor germani ca să formuleze răspunsul lor, — atrăgându-li-se atenția asupra următoarei condițiuni esențiale: nu discuții în jurul clauzelor principale fixate de aliați, ci numai discuții de amănunte.

Plenipotențiarii germani, înainte de expirarea acelui termen, au făcut cunoscut că acceptă condițiile și vor semna convenția de armistițiu.

Importante au fost negocierile ce s'au angajat, deoparte, între președintele Wilson și reprezentanții autorizați ai Germaniei și de altă parte, între puterile aliate europene și Wilson.

Aceste negocieri, delicate și complexe, n'au fost cunoscute până acum decât prin relațiuni incomplete și chiar inexacte. Intre altele, s'a afirmat că armistițiul, dacă ar fi fost încheiat la Berlin, după rezultatele ce avea să le dea ofensiva pregătită de Foch în Lorena, în cursul lunei Noembrie 1918 — condițiile păcii erau să fie mult mai favorabile Aliaților.

Reese din documentele publicate, că încă dela începutul lunei Octombrie 1918, Germania se găsea, din punctul de vedere militar, într'o situație critică.

Șeful marelui cartier general, generalul Ludendorff, a făcut cunoscut că „armata nu mai e în stare să țină mai mult de 48 ore".

Diplomația germană, abilă, s'a adresat lui Wilson cerându-i să ia în mâna lui cauza păcei și s'o încheie pe baza programului elaborat de el, — adică prin aplicarea celor 14

(Continuare în pag. 2-a)

Un echipaj englez studiază pe hartă drumul pe care-l va parcurge în raidul Cairo-Melbourne

REALITĂȚI ECONOMICE

de I. VION

Cifrele statistice referitoare la costul vieții pe luna Octombrie 1938, readuce în discuție adevărul pe care noi l-am scos în relief în nenumărate rânduri: munca productivă a țărănimii nu e plătită măcar cu atât ca să-și poată procura obiectele strict necesare unui trai omenesc.

Sărăcia izvorâtă din dezechilibrul dintre prețurile agricole și cele comerciale și industriale, agravată cu unele racile ale tarifului vamal și multă nepăsare față de speculă, constitue adevărata cauză a crizei economice dela noi.

Statisticile întocmite într'o publicație de specialitate, arată că față de prețurile normale, dinaintea războiului, grâul este azi de 28 ori mai scump, porumbul de 25 de ori, orzul de 27 de ori, rapița de 19 ori, vinul de 24 de ori, făina de 28 de ori.

Așa dar, tot cea ce produce pătura cea mai numeroasă a țării, țărănimea, care reprezintă 82 la sută din totalul populației, nu se vinde decât cu maximum de 28 de ori mai mult decât prețul dinaintea războiului mondial.

In schimb însă bumbacul e de 58 de ori mai scump, hainele de 58 de ori, paltoanele de 55 de ori, cămășile de 40 de ori, ghetele de 43 de ori, ața de 42 de ori, stamba de 40 de ori, sarea de 33 de ori, peștele de 36 ori, etc., etc.

Nu mai vorbim de orez care e de 46 ori mai scump, nici de ceai care e de 50 de ori, ori de cafea care e de 80 de ori mai scumpă!

Cu ce să cumpere țărănimea alimentele indispensabile traiului zilnic, dacă pe munca sa nu obține nici jumătate din prețul articolelor de care are nevoe?

Ce să ne mai mirăm atunci de mizeria fiziologică, lipsa de igienă pregătitoare a terenului pentru toate molimele și bolile ce seceră atâtea vieți omenești încât ținem recordul pe răbojul tributului dat morții?

Nici pătura orășenească săracă nu stă mai bine, de vre-

(Continuare în pag. 2-a)

Luptele din Palestina

Primarul unui sat este interogat de ofițerii englezi

A fost scos hidroavionul care s'a prăbușit în lacul Razelm

IN CARLINGA A FOST GASIT CADAVRUL LOCOT. PETRE NICULESCU

Tulcea, 9 Noembrie

Echipele de salvare, compuse din bărci cu pescarii din comunele Jurilofca și Sarichioi, care au lucrat la scoaterea hidroavionului nr. 5 din lacul Razelm, au reușit deabia zi, cu mare greutate, să scoată la suprafața apei aparatul care a căzu. în ziua de 20 Octombrie, când și-au găsit moartea trei ofițeri și un adjutant.

Hidroavionul a fost scos la punctul canalul Regele Carol, din Deltă.

In carlingă a fost găsit cadavrul locotenentului Petre Niculescu, care, probabil, avusese rolul de observator.

Cadavrul a fost transportat la Constanța, împreună cu rămășițele hidroavionului.

———xX○●○Xx———

FILME

— Cum ți se par mirii, Imergold?

— Nu i-am examinat, Goldimer, fiindcă mă ocup de bufet. Este singurul număr interesant...

— Interesat.

— .... din programul oricărei nunți.

— Pe cine găsești mai elegante?

— Pe cele două de lângă oglindă, cari se țin de mână astă seară ca să se critice mâine.

— Cum le cheamă?

— Sunt cele două soacre. Credeam că știi deja.

— Să trecem în salon, ca să vedem cadourile.

— Ți-am zis că nu mă interesează nimic de cât ce mănânc și ce beau.

— Eu mi-am făcut datoria, Imergold. Li-am dat un serviciu de ceai pentru douăsprezece persoane.

— Eu am fost mai jantil și mai larg, Goldimer... Li-am dat un clește de zahăr pentru oricâte persoane....

Don José

ANIVERSAREA INDEPENDENȚEI POLONIEI

După tragica împărtrită împărțire a Poloniei, din secolul XVIII-lea, națiunea polonează, care a luptat de-atunci necurmat pentru independența sa și reînvierea statului, și-a văzut visul împlinit în epoca noastră.

Dacă, în timpul războiului mondial, Rusia țaristă a promis reconstituirea unei Polonii independente — dar, de fapt, sub dependența sa — iar Austro-Ungaria, în ajunul prăbușirei sale, a promis și ea „liberarea polonezilor" și crearea unui stat polon, sub sfera sa de influență, polonezii, conduși de neuitatul Pilsudski, revoluționar și constructor, și-au dat seama, că prin lupte și sacrificii, alături de puterile aliate din apus, vor putea înfăptui idealul lor național.

Și Polonia a reînviat, ocupând, în noua Europa „de drept" locul ce i se cuvine, între țările sortite să îndeplinească misiunea lor civilizatoare la porțile Orientului. I-a fost dat Poloniei a doua zi după reînviere, să treacă printr'o altă grea încercare: invazia armatelor roșii pe teritoriul său.

Amenințată iarăși în existența sa, Polonia, în faza aceia critică, a făcut sforțarea eroică, care a salvat-o dela peire. De atunci, sub vânjoasa conducere a mareșalului Pilsudski și a urmașilor săi, Polonia s'a refăcut și consolidat printr'o politică internă și externă care i-a sporit mijloacele de apărare și de dezvoltare în toate direcțiile.

Poporul român a salutat, acum două decenii, cu o firească și sinceră manifestare de simpatie și de încredere în forțele sale creatoare, Polonia reînviată și independentă. In ziua de 3 Martie 1921, România a încheiat cu Polonia un tratat de alianță și a dezvoltat relațiunile lor prietenești în toate direcțiile.

Această alianță a fost impusă nu numai de interesele comune ale celor două națiuni vecine, dar și de misiunea lor istorică, de poziția lor geografică.

„Misiunea istorică a Poloniei și a României — a spus d. Camille Rolland, senator francez — este aceeaș, pentrucă amândouă ocupă zona europeană, între marea Baltică și marea Neagră, prin care lumea „eurasică" se sudează cu occidentul.

Ele dețin astfel cheile păcei în Europa orientală".

In cadrul larg al acestei misiuni și în acord cu principiile superioare ce comandă apărarea păcei și a tratatelor existente, care au creat Noua Polonie și România Mare, trebue să se dezvolte și în viitor relațiunile de alianță și de prietenie între noi și vecinii dela Nord.

SCRISORI DIN LONDRA

Un martor cu greutate

de AUGUR

Londra, Noembrie

Cititorii de povestiri polițiste răsuflă ușurați când faimosul dedectiv pune în sfârșit mâna pe martorul principal de care are nevoe spre a încolți pe criminalul pe care l'a suspectat tot timpul, dar pe care nu era în stare să-l dea pe față. In politică se întâmplă zilnic ca un caz perfect evident să nu găsească credință în ochii publicului până ce nu se prezintă un martor în a cărui mărturie, pentru un motiv sau altul, publicul este convins că se poate încrede.

Un timp îndelungat, s'a făcut repetate sforțări spre a se convinge opinia publică britanică despre falimentul Ligii Națiunilor. Faptele dovedeau cu prisosință aceasta. Totuși unii persistau în credința lor pe care și-o însușiseră de atâția ani. Luptând împotriva evidenței faptelor, publicul se prefăcea că credea încă în eficacitatea așa numitei securități colective, prin aceiunea puterilor reprezentate

(Continuare in pagina 2-a)

In corpul ziarului:

Noua lege pentru organizarea corpului de avocați publici

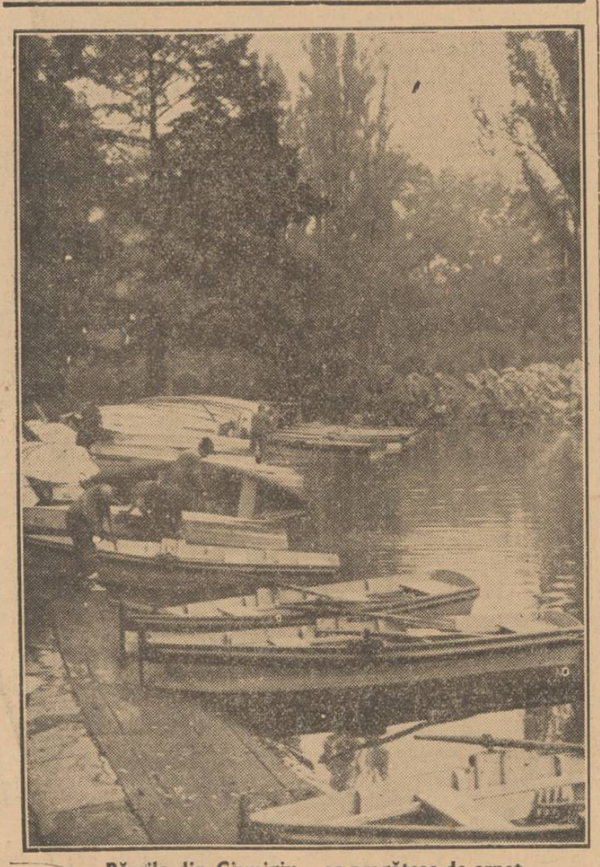

Bărcile din Cișmigiu se pregătesc de ernat

REINHUMAREA IN CAPITALĂ A UNOR EROI

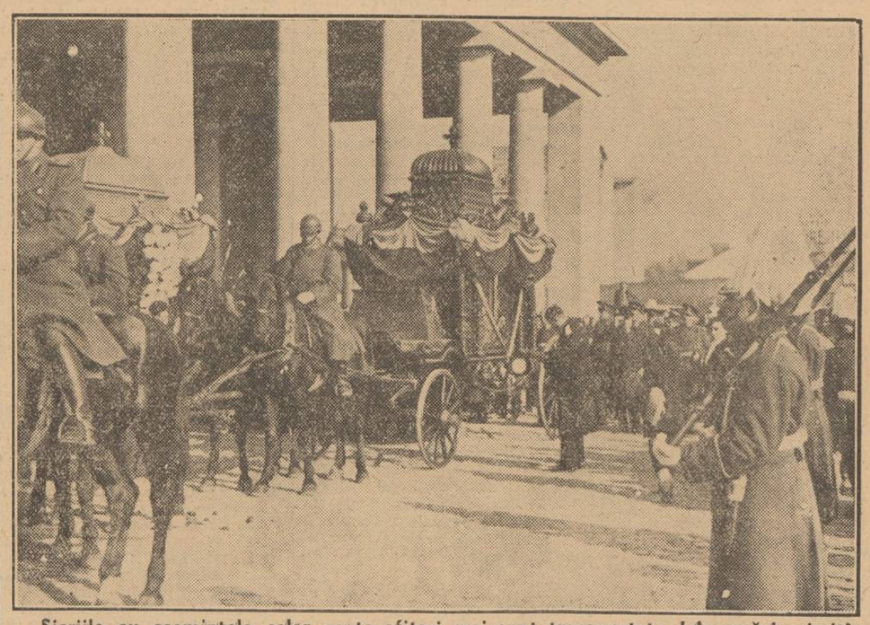

Sicriile cu osemintele celor șapte ofițeri eroi sunt transportate dela gară la cimitir
(Darea de seamă în corpul ziarului).